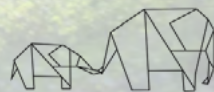

BESTUURSVERSLAG 2022

Stichting Bring The Elephant Home

Voor een wereld waarin mensen en olifanten in harmonie kunnen samenleven.

**BRING THE
ELEPHANT
HOME**

VOORWOORD

Bring The Elephant Home deelt graag het jaarverslag van 2022. Onze ambitie, inspiratie en out-of-the-box-denken hebben geleid tot de groei van onze organisatie, waardoor we meer hebben kunnen doen aan het behoud van de natuur in het algemeen en olifanten in het bijzonder. In 2022 hebben we wederom samengewerkt met vele lokale mensen om onze planeet te beschermen en te behouden voor toekomstige generaties. Daarnaast hebben we ons ingezet voor het bevorderen van het vreedzaam samenleven van olifanten en mensen.

Een van de hoogtepunten van 2022 is onze samenwerking met boeren in het Thaise dorp Ruam Thai bij het vinden van duurzame, creatieve oplossingen voor mens-olifant co-existentie. We zijn het Tom Yum project gestart met het doel te onderzoeken of de teelt van gewassen waar olifanten niet van houden kan helpen om mens-olifant conflicten te verminderen. De

proefvelden met o.a. hete pepers, citronella, citroengras en gember lieten buitengewoon positieve resultaten zien: olifanten lieten ze links liggen. Uit enquêtes en workshops in het proefgebied bleek dat de lokale bevolking interesse heeft in de teelt van alternatieve gewassen, mits er een markt voor is. Dit leidde tot een verkenning met Fairtrade Original in Nederland. Al zijn we nog in de beginfase, dit kan uitgroeien tot een veelbelovende samenwerking om duurzame en olifantvriendelijke landbouw te promoten. Het doel van het project is om boeren een gegarandeerde markt te bieden zodra ze gecertificeerd zijn. Dit zorgt niet alleen voor duurzame inkomsten en vaardigheden voor de boeren, maar draagt ook bij aan biodiversiteit en minder conflicten met olifanten. We kijken uit naar de voortgang van dit project, en hopen dat de Tom Yum gewassen in 2023 aan Fairtrade Original geleverd kunnen worden.

In Zuid-Afrika hebben we in samenwerking met de Universiteit van KwaZulu-Natal onderzoek gedaan naar de waarde van olifanten en strategieën om olifantenbescherming af te stemmen op het welzijn van mensen en mondiale ambities voor natuurbescherming en menselijke ontwikkeling. Dit onderzoek werd gefinancierd door het National Department of Forestry, Fisheries and the Environment van Zuid-Afrika. Ons werk heeft geresulteerd in twee wetenschappelijke artikelen in 2022: “Human-elephant coexistence through aligning conservation with societal aspirations” is gepubliceerd in *Global Ecology and Conservation*, en “The value of elephants: A pluralist approach” in *Ecosystem Services*. Ons onderzoek naar het gedrag van olifanten in Kariega Game Reserve is uitgebreid met het volgen van olifanten door middel van LoRa-halsbanden. Hiermee beogen we meer inzicht te krijgen in de impact van gebiedsuitbreiding op het welzijn van olifanten.

In Thailand hebben vele vrijwilligers in de lokale kwekerij geholpen met de cultivatie van gewassen en wilde planten en met het herstellen van het leefgebied van wilde olifanten. Ze hebben van lokale boeren geleerd hoe het is om met wilde olifanten te leven. Ook zijn we in Thailand gestart met een onderzoeksproject naar gebieden met afnemende populaties van wilde olifanten en strategieën om ze te beschermen, zoals *rewilding*.

Sinds onze oprichting hebben we ons ingezet voor de bescherming van olifanten en hun leefomgeving, en we zijn trots op wat we tot nu toe hebben bereikt. Door krachten te bundelen en samen te werken, hebben we onderzoek kunnen uitvoeren, natuurbeschermingsprojecten kunnen initiëren en acties kunnen ondernemen voor een betere toekomst voor zowel olifanten als mensen. We blijven ons inzetten voor het vergroten van de overlevingskansen van olifanten en streven naar een wereld waarin mensen en olifanten in harmonie kunnen samenleven!

Antoinette van de Water
Oprichter en directeur Bring The Elephant Home
Thailand, 23 april 2023

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Inhoudsopgave	4
1. Bring The Elephant Home	5
Missie	5
Strategie: Holistische, gemeenschapsgerichte bescherming van olifanten	5
Bredere doelstellingen: Duurzame positieve verandering	5
Doelstellingen	5
2. Projecten	6
Onderzoek Zuid-Afrika (inclusief adoptieprogramma)	6
Tom Yum	6
Bee the Change	8
Trees for Elephants	9
Onderzoek Thailand	9
Onderzoek opties voor <i>rewilding</i> Aziatische olifanten	10
Samenvattend	11
3. Communicatie	14
4. Fondsenwerving	15
5. Educatie	16
Natuureducatie en samenwerking	16
Academische samenwerking	16
6. Organisatie	17
Bestuur	17
Onafhankelijk kascommissie	17
Privacyverklaring	18
Gedragscode	18
Personeel	18
Risico's en risicobeheersing	18
Sterkte-zwakke analyse	18
Financieel beleid	20
Eigen vermogen: fondsen en reserves	20
ANBI	20
CBF Erkend Goed Doel	20
Besteding aan doelstelling	20
Besteed aan werving	21
Besteed aan beheer en administratie	21
7. Jaarrekening	22
Balans	22
Toelichting op de balans	22
Baten en lasten	23
Toelichting op baten en lasten	23
8. Begroting 2023	27
9. Verklaring kascommissie	28

1. BRING THE ELEPHANT HOME

Olifanten worden met uitsterven bedreigd. Hun leefgebied verdwijnt in een alarmerend tempo, door toedoen van mensen. Olifanten moeten daarom buiten beschermde gebieden op zoek naar voedsel en water. Zo ontstaan er steeds meer conflicten tussen olifanten en mensen. Als de olifant verdwijnt, verliezen we een prachtige diersoort, cruciaal voor onze natuur en ecosystemen.

Onze natuurbeschermingsprojecten starten bij de lokale gemeenschap. De mensen die dichtbij olifanten leven hebben doorgaans het meeste last en het minste profijt van hun aanwezigheid. Een inclusieve, rechtvaardige en duurzame natuurbescherming moet hun kennis en waarden respecteren en hen niet langer uitsluiten van de voordelen en inkomsten die het bestaan van olifanten brengt.

Missie

Bring The Elephant Home zet zich in om de overlevingskans van olifanten te vergroten en een wereld te creëren waarin mensen en olifanten in harmonie kunnen samenleven.

Strategie: Holistische, gemeenschapsgerichte bescherming van olifanten

Onze strategie voor de bescherming van olifanten, ontwikkeld over een periode van bijna 20 jaar, is gegrondvest op het hele scala waarden dat olifanten vertegenwoordigen: intrinsieke, ecologische, economische, culturele, sociale en spirituele waarden. Het is bovendien een gemeenschapsgerichte strategie die dieren, mensen en hun habitat als een eenheid ziet en voordelen brengt voor zowel olifanten als lokale gemeenschappen.

Bredere doelstellingen: Duurzame positieve verandering

Door dierenwelzijn, menselijk welzijn en natuurbehoud met elkaar te verbinden en in samenhang te verbeteren, zorgen de projecten van Bring The Elephant Home voor harmonische relaties tussen olifanten, mensen en de omgeving. Hierdoor ontstaan wederzijdse voordelen en worden ecologische systemen hersteld waarvan olifanten, mensen en de omgeving deel uitmaken en afhankelijk zijn.

Onze projecten zijn inclusief en bevorderen gezamenlijke besluitvorming, verantwoordelijkheid, duurzaamheid, gelijkheid, trots en partnerschap. Wij hebben gezien dat wanneer de lokale bevolking de verantwoordelijkheid krijgt en neemt voor natuurbehoud, er een blijvende positieve verandering kan ontstaan.

Doelstellingen

- Bescherming van wilde olifanten en behoud, herstel en uitbreiding van hun habitat, in samenwerking met lokale belanghebbenden;
- Ontwikkelen, implementeren, testen en bevorderen van duurzame oplossingen voor het samenleven van mens en olifant die sociaal-ecologische en economische voordelen bieden;
- Lokale deelname aan natuurbehoud aanmoedigen en lokale gemeenschappen in staat stellen het heft in handen te nemen;
- Bewustzijn verhogen over het belang van de bescherming van olifanten en van de natuur in het algemeen.

2. PROJECTEN

In dit hoofdstuk beschrijven we de status van de projecten Onderzoek Zuid-Afrika, het Tom Yum project, Bee the Change, Onderzoek Thailand en onderzoek naar *rewilding* van Aziatische olifanten. We beschrijven hoe zij in 2022 hebben bijgedragen aan de doelrealisatie.

Onderzoek Zuid-Afrika (inclusief adoptieprogramma)

In Zuid-Afrika is ons onderzoek in Kariega Game Reserve voortgezet. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met het management en de ecologen van Kariega Game Reserve en Kariega Foundation. In augustus 2022 hebben we zes olifanten van een LoRa collar voorzien om zo hun beweging te volgen. Samen met PhD student Brooke Friswold onderzoeken we de invloed van het uitbreiden van leefgebied op het welzijn van olifanten. Daarnaast monitoren we hun gedrag met behulp van de Zoomonitor app, en vergelijken we gedrag en bewegingen voor en na het verwijderen van de hekken. Nadat

het eerste hek in september 2022 was verwijderd, zagen we dat de olifanten al snel het nieuwe territorium gingen verkennen. Ze brengen nu een groot deel van hun tijd door in het nieuwe gebied. We blijven het welzijn van de olifanten in het pas geopende gebied op de voet volgen. De bevindingen van dit onderzoek zijn cruciaal voor beslissingen omtrent het landgebruik in en rondom Kariega Game Reserve en andere reservaten waar uitbreiding van habitat een mogelijkheid is. Dit onderzoek wordt mede gefinancierd via ons adoptieprogramma voor Afrikaanse olifanten. In 2022 hebben 51 Bring The Elephant Home donateurs Afrikaanse olifanten geadopteerd.

Het Tom Yum project

Het Tom Yum-project ondersteunt Thaise boeren bij de regeneratieve teelt van gewassen waar olifanten niet van houden, zoals pepers, citronella, citroengras, laos, limoen, kaffir limoen en andere aromatische planten. Deze

alternatieve gewassen worden ter plekke verwerkt in handgemaakte producten met een uniek verhaal over natuurbehoud. Het jaar 2022 was een inspirerend jaar waarin onze samenwerking met boeren uit het dorp Ruam Thai en andere partijen flink is uitgebreid (22 lokale mensen halen inkomen uit het Tom Yum project; daarnaast werken we samen met Trunks & Leaves, Colorado University en Fairtrade Original). De proefvelden met alternatieve gewassen lieten buitengewoon positieve resultaten zien: olifanten lieten ze links liggen. Uit enquêtes en workshops in het proefgebied bleek dat de helft van de lokale bevolking interesse heeft in de teelt van alternatieve gewassen, mits er een markt voor is. Dit leidde tot een verkenning met Fairtrade Original in Nederland. Doel is dat wanneer de samenwerking met Fairtrade van start gaat en boeren Fairtrade gecertificeerd zijn, zij een

gegarandeerde markt hebben. Dit project geeft dus een reëel vooruitzicht op duurzame winst in inkomsten, vaardigheden en risicospreiding voor boeren, biodiversiteit en minder conflicten met olifanten. Een deel van de opbrengst besteden we bovendien aan het herstellen van het leefgebied van olifanten.

Het certificeringsproces van Fairtrade bestaat uit meerdere stappen en het is essentieel dat de boeren deze procedure volledig begrijpen en gemotiveerd zijn. Als een eerste introductie op Fairtrade Thailand brachten vertegenwoordigers van Ruam Thai's ananasboeren een bezoek aan de Sisaket Fairtrade Farmer Group, onderdeel van Fairtrade Original. Hier maakten ze kennis met het Fairtrade model en leerden ze over de teelt van alternatieve gewassen. De boeren uit de Sisaket Fairtrade Farmers Group deelden met veel enthousiasme hun kennis en 12 jaar ervaring met Fairtrade. Ze legden uit wat er nodig is om gecertificeerd te worden en demonstreerde hun landbouwmethoden. De boeren vertrokken met veel nieuwe inzichten en inspiratie. Het was een bezoek van onschatbare waarde, dat een *game changer* kan zijn voor de Ruam Thai-boeren, het Tom Yum-project en het verwezenlijken van mens-olifant co-existentie.

"Elephants have already pushed over all the trees in my land and the land of neighboring farmers. If we can plant these crops like how the farmers are doing here, we can all keep farming without worrying about elephants."

– Khun Noot

“Our land is different and our weather is different, but I want to try planting these crops and if there is a guaranteed market I think other farmers in our village will want to try too.”

– Khun Sak

Een gemeenschap kan niet van de ene op de andere dag nieuwe gewassoorten gaan telen, ze bouwt langzaam en al experimenterend een ondersteunend netwerk op. Inzet is dat de samenwerking met Fairtrade in 2023 zich verder ontwikkelt. Dan hoeven boeren aanvankelijk niet veel te investeren, maar kunnen ze al vanaf de eerste oogst grotendeels op eigen benen staan. Hun zelfredzaamheid groeit door nieuwe inkomsten, vaardigheden en risicospreiding (voorheen bestond hun teelt uit een monocultuur van ananas). De alternatieve gewassen verminderen economische risico's van monocultuur zoals afhankelijkheid van een enkel gewas en markt, prijsvolatiliteit, bodemdegradatie, en afhankelijkheid van externe inputs. Regeneratieve landbouw is beter voor de bodem en de biodiversiteit, terwijl gewelddadige conflicten met olifanten afnemen.

Bee the Change

Bring The Elephant Home en de nieuw opgerichte *community enterprise*, de Ruam Thai Beekeeping Group, hielden begin 2022 bijeenkomsten om een gedeelde visie en doelen vast te stellen voor het gebruik van inheemse bijensoorten (*Apis cerana*). Dit lokale initiatief heeft niet alleen als doel om olifanten door het gebruik van bijen uit plantages te houden, maar ook om alternatieve inkomsten te genereren met de verkoop van honing, het verhogen van de biodiversiteit door de aanwezigheid van inheemse bestuivers en het verminderen van het gebruik van chemische middelen in landbouwgebieden. Groepsleden helpen elkaar

met het bouwen van bijenkorven en het opzetten van een demonstratie bijenkorf project. Op dit moment zijn er in Ruam Thai al 40 bijenhouders met ruim 200 bijenkorven. Zodra er genoeg bijenkolonies zijn, zal de groep een bijenkorfhek bouwen dat geschikt is voor deze soort en gegevens verzamelen over de effectiviteit van het hek in het afschrikken van olifanten.

Bij het Tom Yum project (zie boven) wordt bijenwas gebruikt van de bijenhouders groep om olifantvriendelijke lippenbalsem te maken, een nieuw product dat nu wordt verkocht met BTEH's olifantvriendelijke honingmerk, Beyond Honey.

We danken Save The Elephants - Elephants and Bees Project voor de financiering van dit belangrijke werk, en het Native Honeybee and Pollinator Research Centre van de KMUTT University voor het bieden van voortdurende training en ondersteuning.

Trees for Elephants

In augustus 2022 heeft Bring The Elephant Home gewerkt aan het herstel van het leefgebied van olifanten, samen met een groep leraren van de ISB International School Bangkok, een vertegenwoordiger van de Bird Conservation Society of Thailand (BCST) en rangers. Met 70 deelnemers hebben we meer dan 1.200 bomen kunnen planten in Kuiburi National Park. De

doelen van het Trees for Elephant project zijn: 1. herbebossing ter verbetering van de biodiversiteit van het nationaal park; 2. verbetering van het welzijn van wilde olifanten en andere dieren; 3. versterking van de samenwerking tussen verschillende partijen in en rondom het dorp Ruam Thai, en 4. het uitvoeren van onderzoek naar de effectiviteit van bosherstel in een gebied waar eucalyptus voorkomt. Met veel dank aan het Nationaal Park voor hun steun om bijna 10.000 m² van het leefgebied van wilde dieren te herstellen en te herbebossen.

Onderzoek Thailand

Thailand heeft momenteel geen regelgeving omtrent toerisme met wilde olifanten en de wereldwijde kennis over de impact van toerisme op het welzijn van olifanten beperkt. Ieder jaar sluiten Thaise nationale parken voor een periode van twee maanden, wat een unieke kans biedt om de verschillen in het gedrag van olifanten te onderzoeken in periodes met en zonder toeristen. In het Kuiburi National Park wordt slechts 30 km² gebruikt voor toeristische doeleinden. Het park heeft een meerjarenstrategie voorgesteld om op onderzoek gebaseerde interventies uit te voeren die het behoud en het welzijn van olifanten verbeteren. PhD-onderzoeker Brooke Friswold vergelijkt het gedrag van olifanten in de periodes van sluiting en opening van het park om aan te kunnen tonen hoe toeristen het

gedrag van olifanten beïnvloeden. Voorlopige resultaten tonen een aanzienlijke afname van het aantal waarnemingen van olifanten direct na de heropening, en vervolgens een geleidelijke terugkeer van olifanten naar gebieden waar ze kunnen worden gezien. Dit zou erop kunnen wijzen dat olifanten in eerste instantie mensen uit de weg gaan, maar geleidelijk aan hun aanwezigheid wennen. De inzichten uit dit onderzoek kunnen worden toegepast in andere nationale parken in Thailand en Zuidoost Azië waar toeristen de mogelijkheid hebben om wilde olifanten te observeren.

Onderzoek opties voor *rewilding* Aziatische olifanten

Dankzij steun van World Animal Protection zijn we in Thailand een onderzoeksproject begonnen om een gebied met (te) kleine wilde olifantenpopulaties te identificeren en strategieën te ontwikkelen om deze populaties beter te beschermen door het *rewilden* van Aziatische olifanten: het terugbrengen van olifanten in gevangenschap naar hun natuurlijke habitat. Eerdere pogingen om olifanten terug in het wild uit te zetten hebben gemengde resultaten opgeleverd: hoewel het is gelukt om olifanten

weer zelfstandig te laten leven, hebben een aantal van deze pogingen tot mens-olifant conflicten geleid, waardoor weerstand tegen dergelijke initiatieven is ontstaan. Bij *rewilding* strategieën is het ontzettend belangrijk dat mens-olifant conflicten worden voorkomen en dat de lokale bevolking voordelen ervaart van *rewilding*. Als eerste stap hebben we op nationaal niveau boscomplexen geïdentificeerd met (te) kleine wilde olifanten populaties, waar geen of minimale mens-olifantconflicten spelen, met beperkte ontbossing, weinig landbouw of infrastructuur en waar mensen over het algemeen een positieve houding hebben ten opzichte van olifanten.

Uit dit vooronderzoek zijn twee kansrijke locaties naar voren gekomen: een in het noorden en een in het zuiden van Thailand. In beide gebieden hebben we in totaal ruim 100 enquêtes en interviews afgenomen met rangers, dorpsleiders en olifanteigenaren om inzicht te krijgen in de houding van de lokale bevolking ten opzichte van olifanten en beschermde gebieden. Ook voeren we momenteel in een boscomplex in het noorden van Thailand een grondige telling uit van het aantal wilde olifanten. Dit doen we omdat er nog weinig bekend is over wilde olifantenpopulaties, en pas wanneer we met zekerheid kunnen

zeggen hoeveel olifanten er zijn, kan *rewilding* verantwoord worden overwogen. Daarnaast zijn we een onderzoek gestart om te evalueren welke olifanten in gevangenschap ideale kandidaten zijn om terug in het wild gebracht te worden: welk gedrag lijkt het meest op het gedrag van wilde olifanten, waar komt dit gedrag het meeste voor en welke groepsdynamiek is belangrijk voor het selecteren van mogelijke *rewilding* kandidaten? Om dit in kaart te brengen hebben we in 2022 een ethogram ontwikkeld waarmee we inmiddels zes olifanten in gevangenschap op 3 locaties hebben geobserveerd (14 uur aan observatiedata). Dit project loopt door in 2023.

Samenvattend

In 2022 zijn onze projecten op vele fronten uitgebreid en is ons team gegroeid. Dankzij de samenwerking tussen verschillende landen en met verschillende partijen hebben we onderzoek kunnen doen, projecten kunnen starten en maatregelen kunnen nemen die een betere toekomst mogelijk maken voor zowel olifanten als de mensen die met hen samenleven. Dankzij gezamenlijke inspanningen kunnen we een wereld creëren waarin mensen, olifanten en de natuur erop vooruit gaan.

Meer informatie over besteding aan doelrealisatie is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de baten en lasten'.

DIT WAS 2022 IN GETALLEN

TOM YUM PROJECT

NATUURBESCHERMINGSACTIVITEITEN

BEE THE CHANGE

OLIFANTEN ONDERZOEK

WILDE OLIFANTEN IN KUIBURI NATIONAL PARK, THAILAND

OLIFANTEN IN GEVANGENSCHAP IN THAILAND

WILDE OLIFANTEN IN KARIEGA GAME RESERVE, ZUID-AFRIKA

ONDERZOEK NAAR DE MOGELIJKHEDEN VAN REWILDING

3. COMMUNICATIE

De communicatie van Bring The Elephant Home is afgestemd en gericht op het interesseren en bij ons werk betrekken van publiek en vrijwilligers van over de hele wereld, en op samenwerkingen met relevante organisaties. We onderscheiden de volgende doelgroepen:

- een brede achterban van geïnteresseerd publiek;
- organisaties die zich inzetten voor natuur en olifanten;
- universiteiten, studenten en scholen;
- lokale gemeenschappen;
- (potentiële) donateurs en vrijwilligers;
- fondsen en subsidiegevers.

Met de bredere achterban, donateurs en vrijwilligers communiceren we via de website (in 2022 zijn 16 updates op de Nederlandstalige site geplaatst), de e-mail nieuwsbrief (1.056 Nederlandse abonnees en 393 Engelse abonnees, 8 nieuwsbrieven verzonden in 2022) en veelvuldige socialemediaberichten (via Facebook pagina aan 6.959 volgers, Facebook groep 4.400 leden en Instagram aan 16.500 volgers). Binnen de projecten vonden in Zuid-Afrika en Thailand diverse workshops en voorlichtingsbijeenkomsten plaats, in nauwe samenwerking met lokale gemeenschappen, universiteiten, scholen en andere organisaties.

Met individuele (potentiële) donateurs communiceren we via e-mail; met vrijwilligers via e-mail, online meetings en WhatsApp groepen.

4. FONDSSENWERVING

In het bestuursverslag 2021 namen we aan dat de financiële steun aan onze projecten was toegenomen dankzij een combinatie van factoren, waaronder het sinds 2018 ingezette beleid, de wetenschappelijke onderbouwing van onze projecten, de inzet van vrijwilligers in Nederland en daarbuiten en de communicatie over de resultaten. Deze trend is doorgezet in 2022: de baten waren 218 % hoger (€ 137.500,-) dan in 2021 (€ 68.117,-).

De verwachte overheidssubsidie (van U.S. Fish and Wildlife Service, in het kader van de internationale samenwerking met Trunks & Leaves) is inderdaad toegekend. Hiermee is ons Tom Yum project in een nieuwe fase gekomen (zie ook pagina 6). Daarnaast was er een toekenning van World Animal Protection International voor onderzoek naar rewilding van Aziatische olifanten (zie ook pagina 10). In beide gevallen gaat het om een meerjarige financiering.

De baten van Bring The Elephant Home waren in 2022 afkomstig van particulieren (38 %), bedrijven (2 %), overheden (29 %) en andere organisaties zonder winstoogmerk (31 %). In de begroting gingen we uit van respectievelijk 27 % van particulieren, 51 % van overheden en 22 %

van andere organisaties zonder winstoogmerk. De omvang van de baten (€ 137.500,-) was 7 % lager dan begroot (€ 147.327,-) voor 2022. Dat komt met name doordat er minder is besteed aan de USFWS subsidie in 2022 dan begroot, omdat het project later van start is gegaan en over drie in plaats van twee jaar is verdeeld. Meer informatie over de baten van fondsenwerving is te vinden in de jaarrekening, in het onderdeel toelichting op de baten, tabel C tot en met F.

Bring The Elephant Home is niet alleen blij met de toename in baten maar ook met de diversiteit aan soorten gevers en het meerjarige karakter van subsidies. We zijn dankbaar voor de donaties van particulieren, met daarbij in het bijzonder de 51 donateurs van de adoptieprogramma's, en de baten als lid van GlobeGuards. We zijn bijzonder dankbaar dat iemand aan Bring The Elephant Home een legaat heeft nagelaten.

Bring The Elephant Home maakt in 2023 een nieuw meerjarenbeleidsplan waarin de fondsenwerving bijzondere aandacht zal krijgen.

5. EDUCATIE EN VOORLICHTING

Natuureducatie en samenwerking

Bring The Elephant Home onderhoudt contacten met verschillende scholen en vrijwilligersorganisaties, zowel op lokaal als internationaal niveau. Samen streven we naar een duurzaam natuurbehoud door het faciliteren van gemeenschapsgebaseerde activiteiten rondom leefgebieden van olifanten en het verrichten van onderzoek naar hun gedrag in Thailand en Zuid-Afrika.

Ook in 2022 hebben we in Thailand verschillende vrijwilligersevenementen georganiseerd. Scholieren van de International School Bangkok, NIST International School en verscheidene lokale scholen bezochten onze projectlocatie Kui Buri. Samen met de lokale bevolking gingen ze aan de slag met activiteiten zoals het kweken van stekken, het onderhouden van Tom Yum velden en het maken van olifantvriendelijke producten. De scholieren hebben bijgedragen aan het herstel van de habitat van wilde olifanten, geleerd hoe bijhouden schade door olifanten kan reduceren en meegemaakt hoe de nabijheid van wilde olifanten het leven van boeren beïnvloedt. Het hoogtepunt voor de scholieren is altijd de safari waarbij wilde olifanten in hun natuurlijk leefgebied te zien zijn. Deze evenementen bieden niet alleen praktische hulp bij ons werk, maar leveren ook inkomen aan boeren. Dit is essentieel

in het behouden van tolerantie ten opzichte van olifanten.

Academische samenwerking

In 2022 hebben wij 8 studenten en stagiairs begeleid van Universiteit Utrecht, University of British Columbia, University of Wisconsin-Madison en King Mongkut's University of Technology Thonburi (KMUTT). Zij werkten aan projecten rondom de identificatie van olifanten, het analyseren en promoten van onze webshop Elephant & Co, en de potentiële voordelen van het *rewilden* van Aziatische olifanten.

In Zuid-Afrika hebben we in samenwerking met de Universiteit van KwaZulu-Natal onderzoek gedaan naar de waarde van olifanten en naar strategieën om olifantenbescherming te combineren met menselijk welzijn en mondiale ambities voor natuurbescherming en menselijke ontwikkeling. Twee wetenschappelijke artikelen zijn in 2022 gepubliceerd: *Human-elephant coexistence through aligning conservation with societal aspirations* is in september 2022 gepubliceerd in *Global Ecology and Conservation* en *The value of elephants: A pluralist approach* is in december 2022 gepubliceerd in *Ecosystem Services*. Deze studie werd opgezet voor het Nationaal Ministerie van Bosbouw, Visserij en Milieu van Zuid-Afrika, als onderdeel van de National Elephant Research Strategy.

6. ORGANISATIE

Bring The Elephant Home is een Nederlandse stichting die op 12 november 2004 is opgericht en gevestigd is in Vlaardingen.

Directeur en oprichter van stichting Bring The Elephant Home:

- Dr. Antoinette van de Water

Relevante nevenfuncties van Antoinette van de Water waren in 2022:

- Bestuurslid van de [Elephant Specialist Advisory Group](#) in Zuid-Afrika. Deze organisatie bestaat uit een groep olifantexperts die advies geven aan en workshops organiseren voor de overheid en reservaten met olifanten in Zuid-Afrika (onbetaald).
- Lid van de werkgroep Human Elephant Coexistence Through Alternative Agricultural Research ([HECTAAR](#)) om de sociale en ecologische voordelen van Bring The Elephant Home's Tom Yum project op grotere schaal te kunnen meten en het project zo te verbeteren (onbetaald).
- Begeleider van PhD student Brooke Friswold (KMUTT universiteit) die onderzoek doet naar de impact van het Tom Yum project op het gedrag van olifanten (onbetaald).

- Olifantenonderzoeker aan de Universiteit van KwaZulu-Natal voor het ontwikkelen van een Nationale Olifanten Strategie voor Zuid-Afrika (betaald, tijdelijk contract).

Bestuur

De samenstelling van het bestuur gedurende het verslagjaar 2022:

- Berrie Jurg, voorzitter
- Liesbeth Sluiter, bestuurslid
- Dr. Suzan Doornwaard, bestuurslid

De bestuursleden van Bring The Elephant Home hebben geen relevante nevenfuncties. Berrie Jurg is werkzaam bij het Oranje Fonds, Liesbeth Sluiter is freelance journalist, auteur en fotograaf, Dr. Suzan Doornwaard is werkzaam als zelfstandig onderzoeker (The Elephant Path).

De positie van penningmeester kon in 2022 niet worden opgevuld. Het doel is om dit in 2023 te realiseren.

Onafhankelijk kascommissie

- Bas Hoekstra
- Véronique Lecluse Mulder

Privacyverklaring

Dankzij de steun van vrijwilligers en donateurs, organisaties en bedrijven kan Bring The Elephant Home zich inzetten voor een toekomst voor olifanten. Daarbij werken we samen en delen we kennis met andere non-profitorganisaties, bedrijven, overheden, onderzoekers en studenten. Bring The Elephant Home is verantwoordelijk voor zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens die wij ontvangen. Onze privacyverklaring maakt duidelijk hoe we dat uitvoeren. De privacyverklaring is gepubliceerd op onze website.

Gedragscode

Gelukkig willen veel mensen zich met Bring The Elephant Home inzetten om een verschil te maken voor olifanten en de mensen die met olifanten samenleven. We zijn samen actief in Zuid-Afrika, Thailand, Nederland en andere plaatsen en doen dat op diverse manieren. Mensen sluiten zich aan bij Bring The Elephant Home als medewerker, als stagiair of vrijwilliger, als onderzoeksstudent, als boer die wordt geconfronteerd met olifanten die zijn oogst opeten, als begeleider bij een reis van scholieren, als tekstschrijver, als lid van een lokale gemeenschap, als natuurbeschermingsdeskundige, of online via

onze socialemediakanalen. Wat de reden ook is, we willen met elkaar samenwerken in een fijne, gezonde, veilige en discriminatievrije omgeving. Onze gedragscode beschrijft hoe we omgaan met elkaar en met de mensen die we in het kader van onze activiteiten ontmoeten of met wie we samenwerken. We hebben een klachtenprocedure wanneer iemand een klacht heeft over ongewenst gedrag. De gedragscode is in 2022 aangepast en is gepubliceerd op onze website.

Personeel

Stichting Bring The Elephant Home heeft één bezoldigde medewerker in dienst, de directeur. Het bedrag van de personeelskosten bedroeg in 2022 37.215,02 (zie jaarrekening, toelichting P). De omvang van het dienstverband is 1 fte, 37,5 uur per week.

Risico's en risicobeheersing

Sterkte-zwakte analyse

Sterktes:

- Bring The Elephant Home heeft veel inhoudelijke expertise en daadkracht, wat ons in staat stelt om projecten succesvol uit te voeren.

- Het netwerk van de organisatie is sterk uitgebreid in de afgelopen jaren, waardoor er meer mogelijkheden zijn voor samenwerking en financiering.
- De wetenschappelijke onderbouwing van de projecten draagt bij aan het vertrouwen van grotere fondsen en aan het groeien van het netwerk.
- BTEH heeft geïnvesteerd in de professionalisering van de organisatie, met name in de organisatie van de projecten in Thailand.

Zwaktes:

- Bring The Elephant Home is een middelgrote organisatie, wat beperkingen kan opleveren in de omvang en complexiteit van projecten die we kunnen uitvoeren.
- De toenemende schaalvergroting van de projecten en het aantal betrokkenen brengen meer verantwoordelijkheden met zich mee, wat uitdagingen kan opleveren voor het bestuur en management.
- Er is ruimte voor verdere professionalisering van de organisatie, met name op het gebied van organisatiestructuur, projectplanning en meerjarenraming.
- Het blijvende leerproces van de organisatie in deze groeifase kan leiden tot onzekerheden en uitdagingen.

Zoals te lezen in het hoofdstuk fondsenwerving krijgen de projecten steeds meer financiële steun, zowel in omvang als door nieuwe soorten gevers. Ze worden op twee continenten gerealiseerd. We hebben een toenemende verantwoordelijkheid richting zowel lokale gemeenschappen als financiers. Kortom, er is sprake van schaalvergroting, zowel in de omvang van de projecten als het aantal betrokkenen. De verantwoordelijkheden van het bestuur nemen daarmee toe. De intentie is om eerst de lopende projecten tot een succes te brengen voordat we nieuwe aanvragen doen of ingaan op voorstellen voor nieuwe samenwerkingen.

Stichting Bring The Elephant Home heeft ook in 2022 geïnvesteerd in de professionalisering van de organisatie. Waar we in 2021 met name de organisatie en boekhouding van de Nederlandse organisatie hebben voorbereid op grotere toekenningen en verantwoordelijkheden, hebben we in 2022 veel geïnvesteerd in de organisatie van de projecten in Thailand. De Thaise stichting Bring The Elephant Home had eind 2022 acht medewerkers in dienst en ontwikkelt zich op het gebied van organisatiestructuur, project planning, boekhouding en loonbouw.

Samenvattend: Bring The Elephant Home bevindt zich in een groeifase. Bestuur en management

zijn zich hiervan bewust, ook van het feit dat dit om blijvende aandacht vraagt. We zien dit als een doorlopend leerproces.

Financieel beleid

Eigen vermogen: fondsen en reserves

Het eigen vermogen wordt conform de richtlijnen verdeeld in fondsen en reserves. Bring The Elephant Home heeft in 2022 drie toevoegingen en drie onttrekkingen aan bestemmingsfondsen gedaan.

Bij de onttrekkingen gaat het om de besteding van geormerkte baten uit 2021 voor Bee the Change, Trees for Elephants en Onderzoek *rewilding* (bijdrage stichting Abri voor Dieren). Bij de toevoegingen gaat het om baten voor onderzoek Thailand en onderzoek Zuid-Afrika die in 2022 niet volledig zijn besteed en voor het project Onderzoek *rewilding* (WAP NT0801). Met name omdat er een maand overbrugging nodig was tussen twee *rewilding* projectfinancieringen, had Bring The Elephant Home een klein negatief resultaat in 2022, waardoor de algemene reserve verkleind werd. Meer informatie over de fondsen en reserves is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de balans', tabel A, en in de resultaatverdeling tabel N.

ANBI

De Belastingdienst heeft stichting Bring The Elephant Home sinds 1 januari 2008 aangemerkt als 'Algemeen Nut Beogende Instelling'. Met deze status hoeft stichting Bring The Elephant Home geen erf- en schenkbelasting af te dragen over erfenissen en schenkingen die de organisatie ontvangt in het kader van het algemene belang. Daarnaast zijn uitkeringen die de stichting verricht in het kader van de doelstellingen vrijgesteld voor het recht van schenking. Tot slot kan een donateur giften van de inkomsten- of vennootschapsbelasting aftrekken binnen de daarvoor geldende regels.

CBF Erkend Goed Doel

Sinds 2019 is stichting Bring The Elephant Home ook een door het CBF Erkend Goed Doel. Het CBF toetst of goede doelen aan kwaliteitseisen voldoen. Als een goed doel aan de criteria van het CBF voldoet, mag ze het Erkenningslogo publiceren op externe publicaties.

Besteding aan doelstelling

Uit de staat van baten en lasten blijkt dat Bring The Elephant Home € 133.331,- heeft besteed aan de doelstelling.

Bij de twee grote projecten in Thailand zijn er hogere kosten omdat er in Thailand sprake is van een team en omdat er bijvoorbeeld camera traps zijn aangeschaft. Het gaat om de projecten Tom Yum (€ 55.296,- besteed) en Onderzoek Aziatische olifanten (€ 43.106,-). De drie kleinere projecten zijn Bee the Change (€ 2.506,-), Trees for Elephants (€ 2.479,-) en Organisatieontwikkeling Thailand (€ 323,-). Tenslotte is aan Onderzoek Zuid-Afrika € 29.621,- besteed.

Het totaal (€ 133.331,-) is 93 % van het totaal aan lasten van € 143.099,- (2021: 85 %). Meer informatie over besteding aan de doelstelling is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de baten en lasten', tabellen G t/m K en O.

Besteed aan werving

Bring The Elephant Home heeft een klein bedrag besteed aan eigen fondsenwerving in de vorm van een advertentie (€ 643,-).

Besteed aan beheer en administratie

De kosten voor beheer en administratie worden afzonderlijk gepresenteerd. De totale kosten voor beheer en administratie van € 9.125,- zijn

opgebouwd uit € 3.633,- personeelskosten; € 1.735,- kantoorkosten; € 3.745,- algemene kosten en € 12,- merchandise. Meer informatie over besteding aan beheer en administratie is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de baten en lasten', tabel M.

Bestemming saldo van baten en lasten

De algemene reserve is niet zoals begroot met € 10.700,- toegenomen, maar door het genoemde negatieve resultaat met € 3.433,- afgenomen. De bestemmingsfondsen zijn niet met € 7.700,- afgenomen, maar met € 7.024,- toegenomen. De algemene reserve van Bring The Elephant Home bedraagt nu € 33.965,-, de bestemmingsfondsen hebben een waarde van € 14.727,-. Meer informatie over de resultaatverdeling 2022 is te vinden in de jaarrekening in het onderdeel 'Toelichting op de baten en lasten', tabel N en in tabel A.

JAARREKENING

Balans

BALANS PER 31 DECEMBER 2022 (NA RESULTAATBESTEMMING)

Alle bedragen zijn in euro's

BALANS	Ref.	31 december 2022	31 december 2021
ACTIVA			
Immateriële vaste activa		-	-
Materiële vaste activa		-	-
Financiële vaste activa		-	-
Voorraden		375	386
Vorderingen en overlopende activa		3.755	542
Effecten		-	-
Liquide middelen		116.291	46.898
		<u>120.421</u>	<u>47.826</u>
Totaal activa		<u>120.421</u>	<u>47.826</u>
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
- reserves		33.968	37.398
• bestemmingsreserves		-	-
• overige reserves		-	-
		<u>33.968</u>	<u>37.398</u>
- fondsen			
• bestemmingsfondsen	A	14.727	7.703
		<u>48.695</u>	<u>45.101</u>
Voorzieningen		-	-
Langlopende schulden		-	-
Kortlopende schulden	B	71.726	2.726
Totaal passiva		<u>120.421</u>	<u>47.827</u>

Toelichting op de balans

Bring The Elephant Home heeft drie onttrekkingen uit bestemmingsfondsen gedaan. Het gaat om baten uit 2021 met een geormerkte bestemming voor Bee The Change, Trees for Elephants en Onderzoek *Rewilding* (Stichting Abri). In 2022 zijn deze baten besteed aan die doelen. Ook zijn er toevoegingen gedaan aan bestemmingsfondsen, te weten voor Onderzoek Thailand, Bee the Change, Onderzoek Zuid-Afrika en Onderzoek *Rewilding* Aziatische olifanten (bijdrage World Animal Protection NT0801). Deze baten worden in 2023 besteed. Het negatieve resultaat van € 3.433,- waardoor de algemene reserve is afgenomen tot € 33.965,- is met name veroorzaakt doordat het project Onderzoek *Rewilding* in Thailand na afronding van de bijdrage van Abri voor Dieren al wel in een nieuwe fase kwam, voordat de bijdrage van World Animal Protection startte. Zie verder tabel A.

A	2022	Begin van het boekjaar	Toevoegingen en verminderingen	Bedrag eind van het boekjaar
Reserves		37.398	-3.433	33.965
Reservering bestemmingsfonds Onderzoek <i>rewilding</i>		5.365	-5.365	-
Reservering bestemmingsfonds Onderzoek <i>rewilding</i> WAP NT0801		-	6.261	6.261
Reservering bestemmingsfonds Bee the Change		1.412	-1.179	233
Reservering bestemmingsfonds Trees for Elephants		926	-926	-
Reservering bestemmingsfonds Onderzoek Thailand		-	3.000	3.000
Reservering bestemmingsfonds Onderzoek Zuid-Afrika		-	5.233	5.233
Totaal		45.101	3.591	48.692

In 2022 ontving Bring The Elephant Home, in het kader van een samenwerkingsproject met Trunks and Leaves, een financiële bijdrage van U.S. Fish & Wildlife Service, USFWS. Het deel dat daarvan niet werd besteed in 2022 is geboekt als vooruit ontvangen subsidie en wordt naar verwachting besteed in 2023. Zie tabel B en E.

B	Kortlopende schulden	Bedrag
	Nog over te maken opbrengst (Elephant & Co)	49
	Vooruitontvangen subsidie	67.026
	Res. en Opslag Vakantiegeld	1.385
	Crediteuren	3.266
	Totaal	71.726

Baten en lasten

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Alle bedragen zijn in euro's

	Ref.	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
Baten:				
Baten van particulieren	D	56.401	37.500	41.327
Baten van bedrijven		3.419	-	-
Baten van loterijorganisaties		-	-	-
Baten van subsidies van overheden	E	42.521	70.000	-
Baten van verbonden (internationale) organisaties		-	-	-
Baten van andere organisaties zonder winststre	F	45.986	30.000	26.850
Som van de geworven baten		148.327	137.500	68.177
van producten en/of diensten		-	-	-
Overige baten		-	-	-
Som van de baten		148.327	137.500	68.177
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen				
Onderzoek Zuid-Afrika	G	29.621	15.000	
Tom Yum	H	55.296	70.000	
Trees for Elephants	I	2.506	2.500	
Bee the Change	J	2.479	2.500	
Onderzoek <i>rewilding</i> Aziatische olifanten	K	43.106	30.000	
Onderzoek Thailand		-	-	
Organisatie ontwikkeling Thailand		323	1.000	
		<u>133.331</u>	<u>121.000</u>	<u>54.375</u>
Wervingskosten	L	643	2.000	19
Kosten beheer en administratie	M	9.125	10.000	9.263
Som van de lasten		143.099	133.000	63.657
Saldo voor financiële baten en lasten		5.228	4.500	4.520
Saldo financiële baten en lasten		1.638	1.500	3.417
Saldo van baten en lasten		<u>3.591</u>	<u>3.000</u>	<u>1.103</u>
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging/onttrekking aan:				
Algemene reserve		-3.433	10.700	-6.600
bestemmingsreserves				
bestemmingsfondsen		7.024	-7.700	7.703
		<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>

Toelichting op baten en lasten

Baten

De baten van particulieren waren hoger dan begroot, met name voor Onderzoek Zuid-Afrika. Ook de baten van andere organisaties zonder winststroommerk waren hoger dan begroot, met name dankzij toekenningen voor het project Onderzoek *Rewilding*. De baten van subsidies van overheden waren lager dan begroot, dit omdat het deel dat besteed is in 2022 lager was dan gedacht, en alleen dat deel in de jaarrekening als baten wordt opgenomen.

C	Baten	Begroot	Werkelijk	Begroot 2023
	Baten particulieren	37.500	56.401	37.000
	Baten van bedrijven	-	3.419	-
	Baten van loterijorganisaties	-	-	-
	Baten van subsidies van overheden	70.000	42.521	100.000
	Baten van andere organisaties zonder winststreven	30.000	45.986	64.000
	Totaal	137.500	148.327	201.000

	Baten	2022	2021	Begroot 2023
	Baten van particulieren	38%	81%	18%
	Baten van bedrijven	2%	0%	0%
	Baten van loterijorganisaties	0%	0%	0%
	Baten van subsidies van overheden	29%	0%	50%
	Baten van andere organisaties zonder winststreven	31%	19%	32%

De baten van particulieren bestond uit € 3.000,- (5 %) nalatenschap en € 53.401,- (95 %) donaties en giften.

D	Baten van particulieren	Euro	%
	- collecten;	-	0%
	- nalatenschappen;	3.000	5%
	- contributies;	-	0%
	- donaties en giften;	53.401	95%
	- eigen loterijen en prijsvragen;	-	0%
	- overige baten van particulieren.	-	0%
	Totaal	56.401	100%

De subsidie van overheden betreft de bij tabel A genoemde financiële bijdrage van U.S. Fish & Wildlife Service, USFWS, in het kader van een samenwerkingsproject met Trunks and Leaves. Van het ontvangen geld is € 42.521,- besteed in 2022, het overige bedrag, € 67.026,- euro, is opgenomen in de balans als vooruit ontvangen subsidie.

E	Baten van subsidies van overheden	Euro
	Tom Yum subsidie USFWS Award #F22AP00332	42.521
	Vooruit ontvangen subsidie USFWS Award #F22AP00332	67.026

De baten van andere organisaties zonder winststreven waren met name van World Animal Protection (project NT0801), Abri voor Dieren en Fondation Ensemble.

F	Baten van andere organisaties zonder winststreven	Euro
	Rewilding Asian Elephants WAP NT0801	38.682
	Onderzoek Zuid-Afrika Field trip	5.800
	Tom Yum - FONDATION ENSEMBLE	1.200
	Algemeen	304
	Totaal	45.986

Besteed aan doelstellingen

De projecten waren Onderzoek Zuid-Afrika, Tom Yum, Trees for Elephants, Bee the Change en Onderzoek *rewilding* Aziatische olifanten.

G	Kosten Zuid-Afrika - Onderzoek Zuid-Afrika	Euro
	Onderzoek Zuid-Afrika Field trip	22.583
	Onderzoek Zuid-Afrika	7.038
	Totaal	29.621

H	Kosten Tom Yum	Euro
	Tom Yum - USFWS Award #F22AP00332	42.521
	Tom Yum - BTEH-NL	10.811
	Tom Yum - FONDATION ENSEMBLE	903
	Tom Yum Elephant & Co BTEH-TH	387
	Tom Yum Elephant & Co BETH-NL	674
	Totaal	55.296

I	Kosten Trees for Elephants	Euro
	Trees for Elephants	2.506

J	Kosten Bee the Change	Euro
	Bee the Change	2.479

Voor Onderzoek *rewilding* Aziatische olifanten is tot en met mei 2022 een project uitgevoerd dankzij een toekenning van stichting Abri voor Dieren. In juli 2022 startte het nieuwe project NT0801, een toekenning van World Animal Protection. In de maand juni 2022 heeft Bring The Elephant Home de lopende kosten betaald uit algemene donaties en reserves.

K	Kosten Onderzoek <i>rewilding</i> Aziatische olifanten	Euro
	Onderzoek <i>rewilding</i> - Abri voor Dieren	5.549
	Rewilding Asian Elephants WAP NT0801	32.421
	Rewilding - BTEH-NL	5.136
	Totaal	43.106

Overige lasten

De kosten voor werving waren lager dan begroot (€ 2000,-).

L	Wervingskosten	Euro
	Reclame/advertentiekosten	643

De kosten van beheer en administratie waren iets lager dan begroot (€ 10.000,-).

M	Kosten beheer en administratie	Euro
	Personeelskosten	3.633
	Algemene kosten	1.735
	Kantoorkosten	3.745
	Merchandise	12
	Totaal	9.125

Bestemming saldo van baten en lasten

Resultaatverdeling 2022				
N	Saldo van baten en lasten	Werkelijk 2022	Begroot 2022	Werkelijk 2021
	Overschot of tekort	3.591	3.000	1.103
Bestemming saldo van baten en lasten				
Toevoeging of onttrekking aan:				
	Algemene reserve	-3.433	10.700	-6.600
	Bestemmingsfonds onderzoek rewilding Abri	-5.365	-5.365	5.365
	Rewilding Asian Elephants WAP NT0801	6.261	-	-
	Bestemmingsfonds Bee the Change	-1.179	-1.409	1.412
	Bestemmingsfonds Trees for Elephants	-926	-926	926
	Bestemmingsfonds Onderzoek Thailand	3.000	-	-
	Bestemmingsfonds Onderzoek Zuid-Afrika	5.233	-	-
	Som van de reserves en fondsen	3.591	3.000	1.103

Bring The Elephant Home streeft ernaar ten minste 85 % en bij voorkeur ten minste 90 % van de uitgaven te besteden aan de doelstellingen. In de begroting 2022 was het streven een percentage van 91 %, dat werd 93 %. Voor 2023 is het streven 95 %.

P	Personeelskosten	2022
Onderzoek Zuid-Afrika		6.499
Tom Yum		11.258
Bee the Change		2.095
Onderzoek rewilding Aziatische olifanten		13.730
Algemeen		3.633
Totaal		37.215

Ten slotte toont tabel P de onderverdeling van de personeelskosten over projecten en algemeen.

BEGROTING 2023

BEGROTING 2023 - BRING THE ELEPHANT HOME

Alle bedragen zijn in euro's

BATEN EN LASTEN	BEGROOT 2023
Baten:	
Baten van particulieren	37.000
Baten van bedrijven	-
Baten van loterijorganisaties	-
Baten van subsidies van overheden	100.000
Baten van verbonden (internationale) organisaties	-
Baten van andere organisaties zonder winststreven	64.000
Som van de geworven baten	201.000
Overige baten	
Som van de baten	201.000
Lasten:	
Besteed aan doelstellingen	
Onderzoek Zuid-Afrika	20.000
Tom Yum	100.000
Trees for Elephants	2.500
Bee the Change	2.500
Onderzoek rewilding	70.000
Onderzoek Thailand	3.000
Organisatie ontwikkeling Thailand	1.000
	199.000
Wervingskosten	1.000
Kosten beheer en administratie	10.000
Som van de lasten	210.000
Saldo voor financiële baten en lasten	-9.000
Saldo financiële baten en lasten	1.500
Saldo van baten en lasten	-10.500
Bestemming saldo van baten en lasten:	
Toevoeging/onttrekking aan:	
Overige reserve	3.500
Bestemmingsreserves	
Bestemmingsfonds	-14.000
	0

VERKLARING KASCOMMISSIE

Verklaring kascommissie

De kascommissie, bestaande uit de leden Veronique Lecluse en Bas Hoekstra, heeft de ter beoordeling liggende jaarstukken tijdig van het bestuur ontvangen en bestudeerd.

Op 9 juni 2023 zijn de jaarstukken met het bestuur besproken en heeft zij verdere inzicht gekregen in de gevoerde administratie.

De kascommissie heeft geconcludeerd dat:

- Het verslag en de jaarcijfers een getrouw beeld geven van de inhoudelijke prestaties en financiële resultaten van de stichting.
- Bij het opstellen van het verslag en de jaarcijfers de richtlijn voor kleine fondsenwervende organisaties is nageleefd.

Amsterdam, 9 juni 2023

Namens de kascommissie:

Veronique Lecluse

Bas Hoekstra

